

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci **žalobce F. S., proti žalované České správě sociálního zabezpečení se sídlem Křížová 25, Praha 5**, v řízení o kasační stížnosti žalované proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 2. 2004 čj. 42 Cad 33/2004 - 7,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 2. 2004 čj. 42 Cad 33/2004 - 7 **se z r u š u j e** a věc **se mu v r a c í** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalovaná podala včas kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 16. 2. 2004 čj. 42 Cad 33/2004 - 7, jímž bylo rozhodnuto takto: “Řízení se zastavuje, nikomu se nepřiznává náhrada procesních nákladů. Po právní moci tohoto usnesení se věc vrátí České správě sociálního zabezpečení (dále jen „úřad“) k dalšímu správnímu řízení.“

Z odůvodnění usnesení, jak je soudem formulováno, vyplývá, že zahájení soudního řízení iniciovala žalovaná, která podáním doručeným dne 11. 2. 2004 postoupila soudu žalobcův dopis ze dne 30. 1. 2004 a označila jej jako žalobu proti svému důchodovému rozhodnutí. Soud však z písemnosti zjistil, že žalobce podal žalované formou žádosti odvolání proti jakémusi rozhodnutí posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Mostě z 30. 12. 2003, aniž dal jakkoli najevo, že má v úmyslu obrátit se na soud. Transformace jeho podání do podoby soudní žaloby, kterou bez bližšího vysvětlení uskutečnila žalovaná, je nedůvodnou fabulací. Soud je přesvědčen, že každé podání, kterým žadatelé o důchod nebo důchodci reagují na nějaký úřední úkon ve své věci, nelze automaticky považovat za žalobu a postupovat k soudnímu vyřízení. Náležitosti žaloby jsou uvedeny v § 37 odst. 2, 3 a § 71 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Žaloba nemusí být sepsána přesně v intencích zákona; pro takový případ je k dispozici postup směřující k opravě či doplnění takového podání. Musí však být zjevně patrná alespoň základní vůle pisatele kontaktovat právě soud návrhem na přezkoumání úředního postupu v rámci správního soudnictví. Pokud tomu tak není a konání žadatele

neobsahuje ani náznak projevu takové vůle, pak je namístě, aby podání nebylo vykládáno nadmíru extenzivním způsobem a aby bylo vyřízeno standardním úředním postupem samotným úřadem, jemuž bylo adresováno. Teprve kdyby z takového postupu dodatečně vyšlo najevo, že podatel opravdu zamýšlel obrátit se na soud a nikoliv na úřad, je třeba patřičně vyjasněnou a doplněnou věc postoupit k soudnímu řízení – ne dříve. Je tedy zjevné, že po předmětném podání mělo následovat jiné řízení než soudní, totiž správní řízení před žalovanou, která byla jeho adresátem. Věc očividně – alespoň prozatím – nespadá do pravomoci soudů, což je takový nedostatek podmínky přezkumného řízení soudního, který nelze odstranit (§ 64 s. ř. s., § 104 odst. 1 o. s. ř.) Bude nyní na žalované, aby komunikací s žadatelem zjistila, oč mu vlastně jde a poučila jej o jeho procesních možnostech, pokud vůbec existují.

Ze soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žalovaný soudu postoupil žalobu proti svému rozhodnutí. Žaloba zní takto: „Věc: Odvolání proti rozhodnutí o žádosti o plný inv. důchod.

Odvolávám se proti rozhodnutí posudkového lékaře OSSZ v Mostě, které bylo vydáno dne 30. 12. 2003, z důvodu nepříznivého hodnocení mého současného zdravotního stavu a tím i zamítnutí mé žádosti o plný inv. důchod.
Děkuji za kladné vyřízení mé žádosti.

S. F.“.

Soud ve věci nařídil jednání, k němuž žalobce nepředvolal, a vyhlásil usnesení, jemuž zcela neodpovídá výrok jeho písemného vyhotovení. Vyhlášené usnesení zní: „Podle ust. § 64 s. ř. s. a 104 odst. 1 o. s. ř. se řízení zastavuje, po právní moci tohoto usnesení se věc vrátí ČSSZ k dalšímu řízení. Nikomu se nepřiznává náhrada procesních nákladů.“

Kasační stížnost byla podána z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy pro tvrzenou nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.

V kasační stížnosti žalovaná uvádí, že hodnotí veškerá podání, tedy i podání z 30. 1. 2004, kompletně. V případě, že podání není označeno jako žaloba nebo odvolání, usuzuje z obsahu, zda je vyjádřena vůle řešit věc soudní cestou. Naopak v případě, kdy je podání nazváno odvoláním nebo žalobou, je si žalovaná vědoma, že tím není automaticky vyjádřena vůle řešit věc soudně. V předmětném podání však žádné pochybnosti nevznikají. Žalobce obdržel rozhodnutí z 22. 1. 2004 dne 28. 1. 2004, odvolání je sepsáno 30. 1. 2004. Přestože žalobce zmiňuje jako příčinu zamítnutí žádosti o plný invalidní důchod přesně konkretizované rozhodnutí lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Mostě a odvolává se proti tomuto rozhodnutí, vychází žalovaná v těchto případech z předpokladu, který je vždy ověřen soudy v průběhu soudního řízení, totiž že pokud pojištěnec podává opravný prostředek poté, co mu již bylo doručeno rozhodnutí, je jeho vůlí odvolat se do rozhodnutí žalované, nikoli do rozhodnutí nebo posudku lékaře.

Žalovaná tedy po důkladném zvážení a posouzení považovala a nadále považuje podání za žalobu proti svému rozhodnutí ze dne 22. 1. 2004, přestože takto výslovně nebyl předmět žaloby označen. Doplnění žaloby o tuto a další náležitosti je však již v kompetenci soudu ve smyslu § 71 s. ř. s.

Žalovaná dále vytýká soudu, že zastavil řízení s použitím § 104 o. s. ř., i když měl postupovat podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a usnesením návrh odmítnout.

Žalovaná navrhuje zrušení usnesení krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu ve smyslu § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Především, formulační nesoulad mezi výrokem vyhlášeného usnesení a výrokem jeho písemného vyhotovením je vadou řízení, podle názoru Nejvyššího správního soudu však nezakládá zmatečnost nebo nepřezkoumatelnost napadeného usnesení (§ 109 odst. 3 část věty za středníkem s. ř. s.).

V projednávané věci jde o posouzení, který státní orgán – zda soud nebo žalovaný správní orgán, či oba – má zákonem stanovené povinnosti směřující k odstranění vad takových podání, která jsou obecně nazývána nejasnými podáními.

Podle § 72 odst. 1 s. ř. s. je lhůta (k podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu) zachována, byla-li žaloba ve lhůtě podána u správního orgánu, proti jehož rozhodnutí směřuje. V této souvislosti ani soudní řád správní, ani žádný jiný právní předpis nestanoví žalovanému správnímu orgánu povinnost odstraňovat vady podání. V literatuře se uvádí, že z obecných zásad lze vyvozovat, že správní orgán je povinen žalobu neprodleně předat soudu, aniž by se však k ní vyjadřoval a přikládal spisy (Vopálka/Mikule/Šimůnková/Šolín: Soudní řád správní, komentář, C.H.Beck 2004, str. 173).

Náležitosti žaloby ve správním soudnictví jsou stanoveny v § 71 odst. 1 s. ř. s. Nemá-li žaloba stanovené náležitosti, jedná se o vady podání (žaloby) a jejich odstranění soudní řád správní ukládá soudu. Podle § 37 odst. 5 s. ř. s. předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen. Nejvyšší správní soud poznamenává, že i kdyby bylo možno kladně odpovědět na otázku, zda je povinností správního orgánu odstraňovat vady podání, neexistuje procesní mechanismus jak závazně vrátit tomuto orgánu podání k odstranění takových vad. Krajským soudem použitý institut zastavení řízení a vrácení věci žalované procesní předpisy neznají.

V projednávané věci je tedy úkolem soudu, aby postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. odstranil vady žaloby (a v tomto rámci nepochybně zjistí i to, zda žalobce se chce domáhat svého práva u soudu ve správním soudnictví). Teprve výsledek postupu podle § 37 odst. 5 s. ř. s. určí soudu jeho další procesní postup.

Námítka, že soud neměl řízení zastavovat podle § 64 s. ř. s., § 104 odst. 1 o. s. ř., nýbrž měl návrh odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., je vzhledem ke shora uvedenému zjevně předčasná a Nejvyšší správní soud se jí nezabýval.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost právně posoudil podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a shledal, že je důvodná. Proto shora uvedené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Krajský soud je v dalším řízení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. února 2005

JUDr. Marie Součková

předsedkyně senátu